

Inkoop duurzaam hout, van beleid naar praktijk

Tekst: Mark van Benthem, Probos

Bron: Reef Hout

De overheid wil met haar duurzaam inkoopbeleid de markt verduurzamen en innovatie bij bedrijven bevorderen. Alle overheden moeten vanaf begin dit jaar duurzaamheid als criterium meenemen bij al hun inkoop om op die manier het goede voorbeeld te geven. Dat geldt ook voor hout en houtproducten, maar wat is duurzaam geproduceerd hout? Hoe stel je de juiste vraag aan de markt en hoe weet je uiteindelijk zeker dat wat gevraagd is ook is toegepast?

De Rijksoverheid, gemeenten en andere overheden hebben zich tot doel gesteld vanaf 2010 respectievelijk 100, 75 en 50 procent van de benodigde producten en diensten duurzaam in te kopen. Voor duurzaam geproduceerd hout en houtproducten bestaan er verschillende certificeringssystemen, zoals FSC en PEFC. Om te kunnen bepalen wat volgens de Nederlandse overheid duurzaam geproduceerd hout is, zijn in 2008 inkoopcriteria voor duurzaam geproduceerd hout vastgesteld.

TPAC

Aan de hand van de inkoopcriteria toetst de Toetsingscommissie Inkoop Hout (TPAC) bestaande certificeringssystemen. Op dit moment voldoen de certificeringssystemen FSC en PEFC aan de inkoopcriteria. Het Maleisische systeem MTCS maakt onderdeel uit van PEFC, maar is na ingediende bezwaren tegen de toetsingsuitslag van NGO's nog niet toegelaten als waarborg voor duurzaam geproduceerd hout. Aangezien MTCS het tot op heden enige door PEFC goedgekeurde, actieve certificeringssysteem is voor de tropen, betekent

FORMULERING MINIMUMEIS VOOR DUURZAAM GEPRODUCEERD HOUT

De minimumeis kan als volgt geformuleerd worden: Te leveren hout of hout verwerkt in te leveren (hout)producten, dient aantoonbaar duurzaam geproduceerd te zijn. Onder aantoonbaar duurzaam geproduceerd hout wordt verstaan: hout dat voldoet aan de Dutch Procurement Criteria for Timber ten aanzien van duurzaam bosbeheer en de handelsketen, volgens de bijbehorende beoordelingsmethode, zoals op 24 juli 2008 vastgesteld door de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer. De criteria zijn te vinden op www.tpac.smk.nl, onder: "Documents". Op www.inkoopduurzaamhout.nl is de complete formulering, inclusief benodigde bewijsmiddelen en dergelijke te vinden.

dit voor overheidsinkopers dat voorlopig tropisch PEFC-gecertificeerd hout niet als duurzaam geproduceerd beschouwd mag worden.

GRATIS ADVIES VIA HELPDESK INKOOP DUURZAAM HOUT

Met het project 'Hout: op naar 100% duurzaam inkopen' ondersteunt Stichting Probos inkopers van de overheid bij het duurzaam inkopen producten waarin de grondstof hout is verwerkt. Op de website www.inkoopduurzaamhout.nl zijn praktijktips, bestekbepalingen en achtergrondinformatie voor het voorschrijven van duurzaam geproduceerd hout te vinden. Met vragen kunnen overheidsinkopers terecht bij de Helpdesk Inkoop Duurzaam Hout. De Helpdesk is toegankelijk via 0317-466556 of helpdesk@inkoopduurzaamhout.nl.

Bestekbepalingen

Het opnemen van eisen ten aanzien van duurzaam geproduceerd hout in bestekbepalingen vormt de sleutel om duurzaam geproduceerd hout ook daadwerkelijk toegepast te krijgen. Het bovenstaande verhaal over de verschillende certificeringssystemen voor duurzaam geproduceerd hout wekt wellicht de indruk dat het ingewikkeld is. Er zijn echter standaard bestekbepalingen voor de inkoop van duurzaam hout ontwikkeld (zie kader 1). Op basis van de bepalingen zijn criteria opgenomen in de criteriadocumenten van AgentschapNL, voor onder andere waterbouwkundige constructies. Verwacht wordt bovendien dat ze binnenkort worden opgenomen in de RAW-systematiek. De bestekbepalingen, inclusief benodigde bewijsmiddelen, zijn te downloaden van www.inkoopduurzaamhout.nl.

Tips voor de praktijk

De bestekbepalingen vormen de basis, maar er zijn nog een aantal tips te geven die bijdragen aan het toegepast krijgen van duurzaam geproduceerd hout in een werk.

1. Schrijf geen specifieke houtsoorten voor, maar stel relevante prestatie-eisen (zoals duurzaamheidsklasse of andere fysisch-mechanische eigenschappen), eventueel aangevuld met voorbeelden van geschikte houtsoorten (zie ook www.houtdatabase.nl). Hiermee wordt het aanbod van leverbare duurzaam geproduceerde houtsoorten vergroot.
2. Voer, bij incurante maten, grote hoeveelheden of indien er toch één specifieke houtsoort gewenst is, voorafgaand aan de aanbesteding een marktscan uit om te zien of de houtsoort wel leverbaar is onder een door TPAC geaccepteerd certificeringssysteem voor duurzaam bosbeheer.
3. Als de opdrachtgever concludeert dat het gewenste duurzaam geproduceerde hout leverbaar is, is het de taak van de opdrachtnemer om dit voor zichzelf te controleren vóór de inschrijving. Als hij een andere mening heeft kan hij dit bij de 'Inlichtingen' melden. Als de opdrachtnemer besluit in te schrijven en de opdracht krijgt, heeft hij de contractuele verplichting te leveren (inclusief alle sancties als hij dat niet doet).
- 4) Werk met CoC-gecertificeerde bedrijven (zie kader 3). Alleen zij mogen claimen gecertificeerd hout te leveren of toe te passen. Bovendien weten zij wat er bij werken met gecertificeerd hout komt kijken.

- 5) Controleer bij oplevering van het project, maar ook tijdens (en op) het werk, of het geleverde hout(product) ook daadwerkelijk gecertificeerd is. Zowel op de pakbon c.q. vrachtbrief die bij elke levering van gecertificeerde producten zit als op de uiteindelijke factuur, moet inzichtelijk worden gemaakt dat het daadwerkelijk om gecertificeerd product gaat.

Kansen voor het bos

Het voorschrijven van duurzaam geproduceerd hout zorgt er niet alleen voor dat de overheidsdoelstelling van 100 procent duurzaam inkopen wordt gehaald, maar levert ook een bijdrage aan het voortbestaan van de bossen in de wereld. Het voorschrijven van duurzaam geproduceerd is bovendien helemaal niet ingewikkeld, mits duidelijk is welke stappen worden genomen en wie welke verantwoordelijkheid draagt. De Helpdesk Inkoop Duurzaam Hout kan helpen bij vragen (zie kader 2). Door gebruik te maken van de standaard bestekbepalingen en eerder genoemde tips te volgen, is het eenvoudig een bijdrage te leveren aan beter bosbeheer wereldwijd. ■

GEbruik HOUT EN INSTANDHOUDING VAN BOSSEN

Hout is een prachtige hernieuwbare grondstof, milieuvriendelijk en vrijwel CO₂ neutraal. Hout is één van de mogelijkheden om bossen een waarde te geven en daarmee ontbossing met alle gevolgen van dien tegen te gaan. Wanneer bossen een waarde vertegenwoordigen, is de kans dat het bos wordt omgevormd naar andere vormen van landgebruik, zoals landbouw of veeteelt, kleiner. Randvoorwaarde: het bosbeheer dient op een verantwoorde wijze plaats te vinden. Hét middel om zeker te zijn dat hout afkomstig is uit goed beheerde bossen, is certificering van goed bosbeheer. Door het gebruiken van het gecertificeerde hout uit deze bossen, wordt direct bijgedragen aan goed beheer en behoud van bossen wereldwijd. Naast boscertificering worden bedrijven in de handelsketen (de Chain-of-Custody, CoC) van bos tot eindconsument gecertificeerd om er zeker van te zijn dat het duurzaam geproduceerde hout traceerbaar is tot de bron.

Bron: Mark van Benthem, Probos